

PROGRAMUL

Partidului „Alianța „Moldova Noastră”

PARTIDUL „ALIANȚA „MOLDOVA NOASTRĂ” – PE CALEA LIBERTĂȚII ȘI A BUNĂSTĂRII

1. În fața sfidărilor secolului al XXI-lea
2. Un partid de centru-dreapta al doctrinei social-liberale
3. O economie de piață funcțională, social-orientată
4. Prin egalitatea șanselor, spre solidaritate și justiție socială
5. O societate democratică, liberă și solidară
6. Un obiectiv și un destin European

1. În fața sfidărilor secolului al XXI-lea

Începutul secolului al XXI-lea este marcat de transformări profunde în toate sferele vieții. Lumea devine tot mai complexă și mai interdependentă. Globalizarea avansează, ștergînd majoritatea liniilor tradiționale de demarcare a lumii și accentuînd criteriul de apartenență la zona democrației și a prosperității. Sfidările globalizării, în paralel cu tendințele de regionalizare și de fragmentare, generează confruntări și riscuri nemaîntîlnite. În aceste condiții, comunitatea internațională este determinată să găsească noi forme de solidarizare, capabile să răspundă acestor sfidări, ce amplifică și vechile probleme: sărăcia, tensiunile interetnice și manifestările de separatism, traficul de droguri și de ființe umane, criminalitatea organizată, instabilitatea politică, menținerea în zone de influență ș.a. Discrepanțele dezvoltării social-economice se adîncesc. În epoca salturilor tehnologice, acestea contrastează tot mai mult cu accesul la educație, la medicină, la resursele vitale, la informație și la cunoaștere, cu respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale etc. Discrepanțele provoacă noi crize sociale, frustrări și manifestări de nemulțumire. Globalizarea accentuează crizele de identitate, contradicțiile dintre culturi și subculturi, care generează noi tipuri de violențe și noi riscuri globale: terorismul, ca pericol major.

În acest context, Republica Moldova rămâne captivă subdezvoltării. Dificultățile tranziției sunt agravate de criza identitară care, la rândul ei, conduce la știrbirea calității vieții, aprofundează inegalitățile sociale, sărăcia generalizată. Acest mediu produce intoleranță, distruge solidaritatea societății, favorizează populismul, alimentează manifestările radicale, afectează grav funcționarea statului și a instituțiilor lui democratice.

După primele realizări ale Mișcării democratice și de renaștere națională de la începutul anilor 90 ai secolului trecut, soldate cu obținerea independenței statale a Republicii Moldova, reformele au încetinit, cedând teren contraofensivei forțelor retrograde. Forțele de extrema stângă au exploatat nemulțumirile și sărăcia, au speculat nostalgiile pentru cvazistabilitatea socială sovietică. Ca urmare, Republica Moldova a ajuns sub controlul profitorilor politici de sorginte comunistă, care operează cu lozinci populiste, în scopul de a accede, cu orice preț, la putere și de a dispune abuziv de resursele publice. Ca efect, se adâncește polarizarea socială, se compromit mereu șansele și se lezează drepturile și libertățile umane – toate acestea determinând apatia generală și exodul populației peste hotarele țării. Gruparea cvazicomunistă reprezintă un pericol real pentru dezvoltarea sistemului democratic, politic și social-economic al Republicii Moldova. Societatea noastră e marcată de ineficiența proceselor de tranziție, de blocarea reformelor, de dificultățile în raporturile cu organismele internaționale financiar-credite, economice și politice, de sărăcia și de instabilitatea politică, devenite cronice.

Unele procese și dificultăți, pe care le parcurge Republica Moldova, se înscriu în spectrul comun de probleme ale țărilor central și est europene și fac obiectul unor largi preocupări internaționale. În Europa de azi se confruntă două tendințe de dezvoltare: pe de o parte, occidentalizarea exprimată de extinderea Uniunii Europene, iar pe de altă parte – refacerea structurilor euroasiatice, menită să păstreze în condiții noi vechile raporturi geopolitice din Est. Oscilarea între aceste două tendințe geostrategice a afectat stabilitatea și identitatea Republicii Moldova în plan regional și internațional, precum și mediul intern, economic și politic. Indefinirea identitară a accentuat incapacitatea Moldovei de a lua și a promova decizii în măsură să o apropie de sistemul economico-financiar și politico-social al lumii democratice occidentale. Societatea moldovenească are nevoie stringentă de o forță politică influentă, angajată ferm pe direcția occidentalizării țării, de dezvoltare rapidă și de modernizare. Consolidarea unei asemenea forțe e necesară, pentru a se preveni compromiterea viitorului Republicii Moldova.

AMN își asumă rolul de forță politică modernă și responsabilă, întemeiată pe ordinea democratică, autoritatea legii, pacea interetnică și preocuparea pentru prosperitatea cetățenilor Republicii Moldova. **Partidul** își identifică poziția de centru-dreapta pe eșichierul politic, asumându-și valorile democrației liberale, ale capitalismului, integrității culturale și armoniei interetnice, patriotismul, renașterea morală, integrarea europeană.

2. Un partid de centru-dreapta al doctrinei social-liberale

AMN se concepe ca o componentă de bază a sistemului pluripartidist, constituită din exponenți ai ideilor democratice și reformatoare din Republica Moldova, descendentă a revendicărilor Mișcării democratice și de renaștere națională de la confluența anilor 80-90 ai secolului trecut.

Partidul are la bază doctrina social-liberală, care îmbină principiile libertății individuale cu solidaritatea socială, limitează rolul statului la unul de instrument, ce garantează democrația și pluralismul, aplicarea egală a legilor, primatul proprietății private, al inițiativei individuale, al

concretenței corecte și al unei protecții sociale sporite. Noi tindem să construim în Moldova o societate liberă, echitabilă și deschisă care, în esență, e una liberală. Ca partid politic, ce se revendică din doctrina social-liberală, AMN aspiră, în planul conexiunilor externe, la calitatea de membru al **Internaționalei Liberale**.

Conștientizăm conceptul social-liberal ca pe unul profund moral și așezăm moralitatea ca temei al politicilor noastre. Pentru noi, morala creștina, tradițională poporului nostru, asumarea corectă a istoriei naționale și toleranța față de valorile etniilor conlocuitoare, constituie repere ale unei politici întemeiate pe valorile libertății.

Liberalismul social a imprimat Europei Occidentale și altor țări dezvoltate o nouă gândire și practică politică, în conformitate cu care asigurarea bunăstării generale se bazează pe bunăstarea fiecărui cetățean. Considerăm social-liberalismul drept cea mai eficientă bază de dezvoltare pentru fostele țări ale lagărului socialist, afectate de tentativa dezastruoasă de edificare a unei societăți bogate cu cetățeni săraci. Experiența țărilor postcomuniste a demonstrat că doar reformele liberale ferme, conjugate cu politici sociale palpabile, pot accelera tranziția spre o economie de piață performantă, de orientare socială.

Pentru realizarea acestor deziderate, **Partidul** va educa și va promova cadre reformatoare, eliberate de vechea mentalitate și de stereotipurile birocratic-etatiste. Sîntem orientați spre asanarea clasei politice din Republica Moldova, eliminarea dominației grupurilor oligarhice și a influențelor criminale, înlocuirea treptată și decisivă a vechii nomenclaturi cu exponenții unei generații de politicieni și de funcționari publici moderni, eficienți, patrioți și atașați valorilor morale și democratice.

Promovarea cadrelor tinere și performante, depășirea abordărilor rudimentare, disciplina doctrinară și cea de partid stau la baza consolidării unei formațiuni moderne, combative, capabile să obțină sprijinul cetățenilor, pentru a depăși declinul social-economic și a relansa reformele democratice și economice autentice. În același timp, **Partidul** se pronunță respinge tentativele nihiliste de blamare a experienței politice și a purtătorilor ei doar pe motivul că nu aparțin tinerei generații de politicieni. **Partidul** pledează pentru continuitatea experienței politice a tuturor generațiilor, pentru suplimentarea eforturilor în numele prosperității. Încrederea populației în democrație poate fi redobîndită prin venirea la putere a unei echipe de sacrificiu, care va demonstra abnegație și corectitudine, soluționînd problemele într-o manieră fermă, cinstită și total transparentă. **Partidul** va promova aplicarea unui Cod al Onoarei în politică, care să fie acceptat de către fiecare persoană implicată în conducerea instituțiilor publice și de stat de toate nivelurile.

Partidul se angajează să dea un răspuns adecvat provocărilor de ordin politic și social-economic, cu care se confruntă Republica Moldova la începutul secolului XXI. **Partidul** dorește să dea expresie politică noilor realități de regrupare a forțelor democratice și reformatoare din societate, de schimbare a conținutului și a formelor de activitate politică în vederea promovării reformelor democratice autentice, de contracarare a revanșei forțelor totalitare, de integrare europeană plenară a Republicii Moldova.

Partidul constată că revenirea la putere a forțelor nostalgice a determinat frînarea și chiar regresul proceselor de democratizare, de reformare și de propășire spirituală a societății. **Partidul** consideră că democrația și reformele trebuie să fie prezentate atractiv și să obțină sprijinul întregii societăți. Acest lucru poate fi realizat doar prin transformări ferme, rapide și eficiente, printr-o mișcare coerentă și accelerată spre statul de drept și economia de piață.

3. O economie de piață funcțională, social-orientată

Republica Moldova este un exemplu de eșec al politicilor economice de stînga în realizarea saltului de la economia centralizată din perioada sovietică la capitalismul dezvoltat. Politicile de stînga în țările post-socialiste au demonstrat incapacitatea de a genera bunuri și predilecția pentru redistribuirea efectelor sărăciei. Cel mai elocvent exemplu de asemenea politică în țara noastră e programul de privatizare contra bonuri patrimoniale, care a avut ca efect general sărăcirea sutelor de mii de oameni și prăbușirea dramatică a economiei. Doar politicile economice de dreapta, bazate pe principiile social-liberale, testate în țările capitalismului dezvoltat, sînt capabile să garanteze dezvoltarea social-economică rapidă a Republicii Moldova și ieșirea cetățenilor ei din zona sărăciei cronice.

Pentru modernizarea economiei moldovenești, **AMN** consideră necesar modelul capitalist. **Partidul** țintește creșterea economică rapidă și îmbunătățirea substanțială a vieții cetățenilor, prin materializarea energiilor și a potențialului liberei inițiative. În acest context, **Partidul** se pronunță pentru: imuabilitatea proprietății private; libera circulație a persoanelor, mărfurilor, capitalului și a forței de muncă; limitarea reglementărilor și a ingerinței din partea statului, reducerea birocrăției. Rolul statului în economie trebuie limitat la politica monetară, la alocarea resurselor bugetare pentru obiective de interes național și la definirea cadrului normativ bazat pe dreptul la proprietate privată și pe rolul ei social. Restrîngerea rolului statului în economie se face, în principal, prin transmiterea proprietății de stat în proprietate privată. Un stat puternic este cel care se poate baza pe valoarea, capacitatea, inițiativa și prosperitatea cetățenilor săi, asigurați din punct de vedere material și activi în cadrul societății civile.

AMN consideră necesară voința politică reală pentru transformarea proprietății de stat în proprietate privată. Deocamdată, structurile economice, rămîn, în mare măsură, neperformante, monopoliste și supuse controlului politic. Adevărata restructurare a economiei înseamnă instituirea unor autorități credibile de reglementare și de privatizare, crearea unei piețe concurențiale, ce va selecta activitățile economice eficiente.

Partidul consideră ca proprietatea privată este motorul dezvoltării economice. De aceea, reafirmăm imperativul garantării reale a proprietății private și așezarea acesteia pe o bază morală. În vederea implementării acestui imperativ, **Partidul** pledează pentru elaborarea unui program economic de stat privind compensarea și repararea prejudiciilor materiale pentru agresiunile săvîrșite de regimul comunist împotriva proprietății private în epoca sovietică. Acestei viziuni retrospective **Partidul** îi adaugă o viziune de perspectivă: statul e dator să asigure condițiile necesare consolidării și dezvoltării proprietății private, prin:

- sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
- stimularea reformei structurale;
- stimularea exporturilor;
- dezvoltarea regională;
- lărgirea accesului pentru investițiile străine;
- consolidarea piețelor financiare.

AMN consideră că e nevoie de un ritm de creștere economică de minimum 10%-15%, pe o perioadă îndelungată de timp, pentru a se apropia de standardul de viață european. Republica

Moldova poate atinge ritmuri înalte de dezvoltare numai pe calea majorării investițiilor în capitalul fizic și în cel uman, îmbunătățirea continuă a tehnologiilor avansate.

Pentru stabilizarea situației în economie și în sfera socială **Partidul** pledează pentru elaborarea și promovarea unei politici macroeconomice, care ar garanta atingerea și păstrarea unui nivel scăzut al inflației și al deficitului bugetar, menținerea stabilității valutei naționale, implementarea mecanismului de stimulare a economiilor populației și direcționarea acestora spre sectorul real al economiei.

Una dintre sarcinile de bază ale **AMN** este reanimarea principalei ramuri a economiei naționale – sectorului agro-industrial. **Partidul** se pronunță pentru continuarea și ducerea la bun sfârșit a reformelor în sectorul agrar, crearea unei piețe funciare civilizate, implementarea unui sistem eficient de finanțare a sectorului agrar, dezvoltarea infrastructurii, serviciilor agrotehnice, agrochimice, de marketing, crearea condițiilor necesare pentru comercializarea producției agricole.

În vederea îmbunătățirii climatului investițional, a atragerii resurselor financiare externe, **AMN** consideră necesară restabilirea în totalitate a colaborării cu organisme financiare internaționale, în primul rând cu Fondul Monetar Internațional și cu Banca Mondială.

Pentru **Partid**, prioritățile politicii fiscale sînt stimularea dezvoltării economice și consolidarea clasei de mijloc. Fiscalitatea trebuie să stimuleze inițiativa și asumarea riscului antreprenorial, să se bazeze pe parteneriatul dintre stat și contribuabil. Comportamentul fiscal al statului trebuie să protejeze contribuabilul de orice abuz, să fie justificat și rațional în ceea ce privește presiunea fiscală, să motiveze interesul de achitare a sarcinii fiscale. **Partidul** va promova utilizarea instrumentelor fiscale în modelarea climatului investițional și a celui general-economic.

Republica Moldova și cetățenii ei suferă, inclusiv, din cauza gradului înalt de monopolizare și concentrare economică. **Partidul** pledează pentru instituirea Consiliului Concurenței, care trebuie să consolideze mediul concurențial, să garanteze competiția liberă și corectă, sancționînd orice tentativă de subminare a pieței.

Stabilitatea și claritatea cadrului legislativ sînt esențiale pentru previzibilitatea mediului economic autohton. Republica Moldova este considerată ca țară instabilă și cu un risc investițional ridicat, din cauza instabilității și a confuziei legislative. Este obligatoriu ca legile să poată deveni aplicabile integral, din momentul promulgării.

În crearea economiei de piață, succesul depinde și de factorul moralității. **AMN** respinge capitalismul sălbatic, ale cărui forme de manifestare sînt, în prezent, firmele parazitare ale demnitarilor și clientelei lor politice. **Partidul** îi sprijină pe antreprenorii onești și curajoși, care conștientizează că pot câștiga doar în măsura în care activitatea lor este legală. Acești antreprenori trebuie compensați prin diverse metode, inclusiv de stat, pentru respectarea eticii afacerilor. Etica economiei de piață impune, totodată, descoperirea și pedepsirea faptelor de corupție, de evaziune fiscală, de concurență neloială, a altor crime economice. Eradicarea criminalității economice și a corupției se va face prin:

- eliminarea monopolismului și asigurarea concurenței libere și corecte;
- substituirea actualului sistem fiscal confiscatoriu cu unul relaxant și transparent;
- diversificarea surselor de resurse energetice;
- asigurarea transparenței în activitatea tuturor organelor de stat și publice;

- minimizarea barierelor birocratice și a numărului de autorizări, licențe și instrucțiuni restrictive;
- lichidarea condițiilor economice pentru activitatea grupărilor oligarhice;
- apărarea antreprenorilor autohtoni printr-o legislație care să asigure concurența loială;
- stimularea implicării sistemului bancar în activitățile economice;
- acordarea asistenței logistice de către stat în exportul produselor agricole;
- crearea cadrului legislativ și a unor condiții stabile pentru atragerea investițiilor străine;
- implementarea unui sistem informațional unic de evidență a importurilor și exporturilor;
- crearea, prin lege, a condițiilor pentru asigurarea independenței judecătorilor, inclusiv financiare;
- abrogarea Legii presei și eliminarea prevederilor restrictive din actuala legislație privind răspunderea ziaristului, în vederea asigurării efective a libertății de expresie și a accesului la informație.

4. Prin egalitatea șanselor, spre solidaritate și justiție socială

Partidul recunoaște egalitatea șanselor pentru toți, libertățile și drepturile omului, ca principii de bază în sfera politicilor sociale. Inegalitățile apărute urmare a situației sociale reale și a performanțelor individuale diferite urmează a fi atenuate prin implicarea statului în spiritul Cartei Sociale Europene.

În scopul protejării categoriilor de populație defavorizate, **Partidul** promovează necesitatea unor politici de stat echilibrate, care au drept premiză performanța economică a țării.

Partidul consideră că, pentru consolidarea statului și a societății, este necesară o politică socială activă, care să le asigure tuturor cetățenilor o viață decentă și condiții reale de valorificare a oportunităților egale. Prioritățile în sfera socială sînt protejarea persoanelor cu necesități stringente, prin crearea unui sistem adecvat de acordare a compensațiilor nominative, modernizarea și optimizarea componentelor politicilor sociale ale statului: dezvoltarea infrastructurii, salarizarea, asigurarea cu pensii, asistența socială directă și indirectă, ocrotirea sănătății, educația și învățământul, știința, cultura, arta și altele.

Componenta și obiectivul principal al politicilor sociale îl constituie bunăstarea cetățeanului. **Partidul** va promova crearea locurilor de muncă bine plătite și diminuarea ratei șomajului. Statul urmează să aplice mecanisme de stimulare a angajării în câmpul muncii și a creșterii salariale până la un nivel care să depășească, de cel puțin două ori, costul coșului minim de consum, să coreleze salariul mediu al lucrătorilor din sfera bugetară cu salariul mediu pe economie, să reducă impozitul pe venitul persoanei fizice, să majoreze și să indexeze bursele de studii, pensiile și indemnizațiile sociale, să majoreze pînă la cota de, cel puțin, o treime din total numărul burselor universitare oferite de la Bugetul de Stat.

Adresa principală a politicilor sociale este familia. **Partidul** va promova scutirea de impozite a mijloacelor utilizate în construcția și procurarea spațiului locativ, alocarea resurselor de stat pentru construcția spațiului locativ destinat familiilor socialmente vulnerabile, instituirea mecanismului de compensare direcționată a cheltuielilor comunale, stabilirea de indemnizații unice pentru nașterea copiilor, pentru școlarizarea copiilor din familiile defavorizate, pentru familiile adoptive și pentru copiii orfani. Se consideră obligatorie asigurarea, pentru copiii din localitățile rurale, a unor condiții de instruire similare celor din localitățile urbane, egalarea în drepturi a genurilor și promovarea femeilor în cadrul structurilor sociale, publice și politice, crearea centrelor de plasament pentru bătrîni și pentru victime ale violenței de familie sau ale altor manifestări antisociale, încurajarea

plasării tinerilor specialiști în câmpul muncii și a oferirii de credite fără dobândă pentru studii și pentru inițierea afacerilor.

Micile localități, satele și orașele Republicii Moldova constituie arealul prioritar de implementare a politicilor sociale. **Partidul** consideră necesar ca statul să asigure condiții pentru dezvoltarea complexă a infrastructurii social-economice și culturale în cadrul micilor localități: drumurile locale și conexiunile lor cu traseele naționale, aprovizionarea cu apă, ameliorarea condițiilor de mediu și diminuarea poluării, aprovizionarea cu gaze naturale, termoficarea, telefonizarea și informatizarea, refacerea și modernizarea grădinițelor, a școlilor, a instituțiilor medicale și a celor culturale.

Partidul optează pentru un program de stat de sprijinire a tineretului și un sistem de asigurare socială deplină a persoanelor în etate, a pensionarilor și a invalizilor, inclusiv cu pensii decente. Sistemele publice de educație și de ocrotire a sănătății trebuie consolidate prin modernizare, prin extinderea accesului populației la servicii și garantarea finanțării necesare, în special pentru cheltuielile cu impact social.

Sistemul instructiv-educativ trebuie protejat prin lege de orice influențe ideologice și de conjunctura politică. Știința, cultura, arta, sportul, religia și confesiunile, ca și tradițiile etno-culturale, trebuie protejate contra tendințelor de ideologizare și a oricăror ingerințe politice, garantându-li-se caracterul autonom și liber.

Partidul susține promovarea - de către stat - a identității cetățenești, recunoscând libertatea și dreptul exclusiv al persoanei de a se autoidentifica etnic. Se consideră obligatorie eliminarea opoziției artificiale și speculative dintre etnonimele "moldovean" și "român", ca rudiment perimat și distructiv de divizare și de inhibare a etniei băștinașe majoritare din Republica Moldova.

Activitatea cultural-artistică se bazează în exclusivitate pe libertatea actului de creație, pe toleranța interculturală și pe valorile generale ale civilizației umane.

5. O societate democratică, liberă și solidară

AMN pledează pentru valorile democrației liberale, întruchipate de pluralism și de statul de drept, pentru separația puterilor în stat, promovarea competiției deschise în viața politică internă. În activitatea sa, **Partidul** promovează concepția, principiile și ideile liberale, afirmarea unei noi clase politice liberale, asumarea responsabilității de consolidare a instituțiilor statului de drept și a celor democratice.

Partidul optează pentru diminuarea riscului de modificare arbitrară a raporturilor constituționale dintre puteri, de deformare a relațiilor dintre puterea executivă și cea legislativă, de deteriorare a raporturilor dintre majoritate și minoritate, de încălcare a drepturilor umane, politice și civice. Construcția statală trebuie modernizată în vederea integrării europene. Respectarea strictă și egală a Legii de către toți cetățenii și, în primul rând, de către toate structurile de stat și publice este un principiu de bază al statului.

AMN consideră că statul poate fi puternic doar fiind constituit din cetățeni liberi și social protejați. Un stat creat de cetățeni și pentru cetățeni înseamnă un stat minim, adică unul care, în raport cu individul, are prerogative limitate în contextul drepturilor universale ale omului.

Statul minim, care nu îngreădește libertățile și inițiativele cetățenilor, este mult mai puternic în raport cu statele totalitare, care s-au dovedit fragile. Într-o societate democratică cetățenii controlează în

modul cel mai direct și democratic activitatea structurilor statale și, dacă este nevoie, le sancționează democratic.

Partidul va iniția reforma profundă a serviciului public, a autorităților executive și administrative, pentru a le conferi operativitate și eficiență, a întări autoritatea legii și lupta împotriva corupției. Este necesară și dezvoltarea sistemului electoral astfel, încât alegatorii să obțină încrederea că instituțiile democratice îi reprezintă. Președintele Țării trebuie să fie ales prin vot direct, iar Parlamentul - prin sistem electoral mixt: parțial pe liste de partid și parțial pe circumscripții electorale uninominale.

Partidul își propune să realizeze o schimbare de fond a raporturilor dintre administrație și cetățean: administrația trebuie să se manifeste ca un serviciu public, aflat în slujba cetățeanului, și nu de asupra lui. Este necesară reforma aparatului de stat, orientată spre consolidarea statutului funcționarilor publici, prin: sporirea răspunderii și a profesionalismului acestora, reducerea intervenției structurilor de stat în activitățile private, remunerarea echitabilă, care să elimine bazele corupției.

Partidul consideră că problemele comunitare curente pot fi rezolvate eficient numai de autoritățile locale. Comunitatea locală reprezintă esența regimului democratic și obiectul principal al modernizării. **Partidul** susține descentralizarea administrației publice și autonomia locală pe baza principiilor consfințite în Carta Europeană.

Democrația devine stabilă atunci când cetățenii au încredere în instituțiile statului, când acestea se află în slujba cetățeanului și îl protejează de actele contrare legii. Climatul social și prestigiul instituțiilor democratice sînt influențate de gradul de siguranță a cetățeanului, de administrarea justiției, de îndeplinirea actului de dreptate. **Partidul** consideră ca obiectiv prioritar consolidarea ordinii de drept și sporirea autorității statului – singurele căi ce pot limita infracționalitatea și garanta cetățenilor o viață în siguranță.

Libertatea și democrația sunt mai mult decît dreptul cetățenilor de a-si exprima opiniile. Libertățile civice și politice trebuie să aibă un corespondent în spațiul social și economic, pentru a-i permite omului sa-și valorifice capacitățile și spiritul întreprinzător, iar nivelul de viață să fie rezultatul muncii sale. Libertatea politică își pierde semnificația când oamenii se confruntă cu sărăcia și sînt dependenți economic. Este vital ca democrația să stimuleze structurarea societății civile, a vieții economice și a identității comunitare.

Sindicatele, diferitele organizații reprezentative ale minorităților naționale, biserica sînt instituții importante ale societății civile, avînd un rol deosebit în exercitarea libertăților sociale și în afirmarea identității diferitelor grupuri sociale. **Partidul** pledează pentru o societate civilă autentică și puternică în Republica Moldova, pentru creșterea solidarității civice. Costurile sociale ale tranziției trebuie să fie suportate de ansamblul categoriilor sociale. Din aceasta perspectivă nu trebuie să existe privilegiați ai tranziției!

În concepția **Partidului**, minoritățile naționale reprezintă un mare potențial de dezvoltare a țării. Astăzi, cînd avansarea societății se sprijină pe intensificarea proceselor de comunicare, cunoașterea, dialogul și colaborarea între oameni reprezintă practici ce facilitează înscrierea Republicii Moldova în sistemul economic, cultural și de securitate regional, continental și mondial. Manifestarea fiecărui cetățean în cultura, limba și religia de care ține este un drept democratic, dar reprezintă și o valoare a capitalului uman, capabil să diversifice resursele de modernizare ale țării. **Partidul** va promova politicile de păstrare a identității etno-culturale pentru toți cetățenii Republicii Moldova.

Disensiunile etnice pot fi depășite prin edificarea unui stat al cetățenilor, egali în fața legii și responsabili în fața societății. Concomitent cu asigurarea dezvoltării culturale a minorităților, **Partidul** consideră necesară integrarea acestora în societate prin cunoașterea limbii române, a istoriei și a culturii populației majoritare.

Partidul consideră că Biserica este una dintre instituțiile importante ale societății. În Republica Moldova religia creștină ortodoxă reprezintă un factor de identitate culturală, de conservare a tradițiilor și a spiritualității naționale, de solidarizare a oamenilor în momentele grele. **Partidul** consideră că relația dintre biserică și cetățean ține de libera alegere, iar statul și politica sunt lipsite de dreptul de a interveni în alegerea credinței religioase.

Partidul pledează pentru ca sistemul politic democratic să dispună de instituții specializate necesare garantării stabilității interne și externe a statului. Strategia de securitate națională trebuie să identifice riscurile reale, interne și externe, căile și mijloacele de contracarare a acestora, precum apărarea intereselor naționale.

Partidul consideră necesară continuarea reformei în domeniul militar, pe baza unei concepții ce armonizează exigențele față de o armată modernă, profesionistă, cu necesitățile garantării securității naționale. Se va acorda o atenție deosebită reformei structurilor de apărare a ordinii publice și serviciului de informații, pentru eficientizarea lor și excluderea recidivelor de poliție politică.

6. Un obiectiv și un destin European

Republica Moldova este parte integrantă a spațiului cultural european și depune eforturi pentru a-și asigura un loc firesc în noua arhitectură europeană prin integrarea pleneră și fără echivoc a țării în structurile europene. În acest scop, este obligatorie modernizarea societății și a statului în baza valorilor vest-europene, ținând cont și păstrând, totodată, specificul și tradițiile seculare ale poporului nostru.

În activitatea sa, **Partidul** se bazează ferm pe normele constituționale și pe legile Republicii Moldova, conducându-se, totodată, de normele democrației occidentale, ale principiului priorității drepturilor și libertăților cetățeanului - valori indispensabile gândirii și conduitei într-o societate liberă. **Partidul** recunoaște supremația normelor și a principiilor consfințite în actele europene și internaționale, la care Republica Moldova este parte.

Pornind de la realitatea că Republica Moldova a fost timp de cinci decenii ruptă din contextul firesc al evoluțiilor social-economice, culturale și spirituale europene, **AMN** conștientizează întreaga gravitate a problemelor cu care ne confruntăm și, în primul rând, pe cea a mentalității învechite, egalitariste și servile oricărui regim. Implicit, **AMN** va elabora și, ulterior, va implementa un șir de programe vaste de ordin economic, social și cultural, menite să readucă țara noastră în spațiul culturii și mentalității europene.

În pofida vicisitudinilor soartei, **Partidul** apreciază Republica Moldova ca țară central-europeană, contrar statutului promovat în ultimele decenii – de țară est-europeană, cum este catalogată adeseori R.Moldova. Prin tradiția istorică, limba și cultura populației majoritare, Republica Moldova este parte inalienabilă a Europei Centrale, cu trăsături distincte de cele ale spațiului est-european, în care predomină puternice tendințe culturale euroasiatice. În plan identitar, **AMN** situează Republica Moldova în spațiul etno-cultural român și promovează conceptul – “două state – un popor”. Specificul R.Moldova constă în probabilitatea formării, în perimetrul statului, a unei națiuni civile moldovenești, având la bază componenta etno-culturală română.

Partidul acordă prioritate absolută integrării europene a Republicii Moldova, prin aderarea plenară la structurile politice, economice și de securitate ale Europei. Această sarcină se poate realiza cel mai lesne prin sprijinul din partea României, cu care se vor stabili relații speciale și privilegiate și cu care ne vom regăsi – în cadrul comunității europene – în spațiul cultural și de limbă comun. Perspectiva regăsirii “într-un spațiu comun” este valabilă și pentru cetățenii Republicii Moldova de naționalitate ucraineană și rusă, pe măsură ce Ucraina și Rusia vor persevera în politicile lor de integrare europeană.

AMN se pronunță pentru aderarea Republicii Moldova la NATO ca și garanție a securității naționale și a statalității moldovenești.

Partidul pledează pentru înaintarea rapidă și eficientă pe calea aderării la UE, indiferent de finalizarea procesului de reglementare transnistreană, de care forțele separatiste profită pentru a zădărnici consolidarea statală și integrarea europeană a țării noastre. Transnistria, ca parte inalienabilă a Republicii Moldova, va rămâne în „antecamera” Uniunii Europene și va beneficia automat de avantajele aderării, din momentul reglementării definitive a conflictului.

Prioritatea integrării europene este însoțită de necesitatea unui parteneriat strategic cu SUA – țară cu cel mai puternic potențial economic și politic, principalul promotor al democrației în lume. Relațiile cu toate țările-vecine și din spații mai îndepărtate se vor baza pe avantajul reciproc. Republica Moldova se va bizui în aceste relații pe dezideratul de consolidare a statului și de regăsire a sa în familia europeană. Pledăm pentru relații speciale cu partenerul nostru economic principal – Rusia –, reiterând necesitatea retragerii necondiționate și complete a prezenței militare ruse de pe teritoriul nostru și a renunțării de către Rusia la politica de susținere mai mult sau puțin camuflată a regimului separatist din zona de est a Moldovei.

Partidul apreciază evenimentele din raioanele din stînga Nistrului, produse la confluența anilor 80-90 ai secolului trecut, drept o rebeliune a unui regim anticonstituțional, susținută prin elemente de agresiune militară externă. **Partidul** constată că soluționarea politică definitivă și ireversibilă a conflictului transnistrean este posibilă doar pe calea internaționalizării procesului de reglementare, cu atragerea în acest proces a UE, SUA și a României, alături de OSCE, Rusia și Ucraina. AMN este convinsă că apariția unor precedente inadecvate în procesul de reglementare ar putea destabiliza zona noastră europeană și periclita securitatea europeană, în ansamblu. Reglementarea politică în Transnistria depinde, în mod direct, de succesul integrării europene a Republicii Moldova și e stimulată de acest proces. **Partidul** pledează pentru un Program de asistență economică internațională, un fel de “mini-plan Marshall pentru Moldova”, destinat stimulării procesului de reglementare politică a diferendului transnistrean și refacerii economice post-conflict a țării.

Partidul califică orice garanții internaționale ale rezultatelor reglementării conflictului ca pe o tentativă de limitare a suveranității statale a Republicii Moldova. Unicele garanții ale reglementării conflictului pot fi Constituția Republicii Moldova și dreptul internațional.

Partidul pledează pentru reglementarea relațiilor interstatale, în special cu statele europene, prin semnarea de acorduri privind protecția cetățenilor Republicii Moldova.